

NOTAT

Deres referanse 201100820-/CSH
Vår referanse 2011/3866-0 721.0 THS
Saksbehandler Tone Huuse Svesengen, tlf. 61 26 60 87

Dato: 17.08. 2011

Høring: Utkast til forskrift til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

Fylkesmannen i Oppland er positive til de endringer som anføres i forskrift til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen, men har noen kommentarer og forslag til endringer.

Til kapittel 1. Utenlandske statsborgeres rett til sosiale tjenester

Fylkesmannen i Oppland opplever ofte å få spørsmål om rettigheter knyttet til denne personkretsen, men har få klager til behandling. Henvendelser kommer i hovedsak fra ansatte i Nav, men også fra brukerne selv. De spørsmål som oftest reises, er etter vår oppfatning i hovedsak besvart i forskriftsforslaget, og vi gir derfor vår tilslutning til endringene.

Retten til råd og veiledning kommer inn i forslaget § 4. Retten er ikke nevnt i forslaget § 1 eller § 2. I høringsforslaget står det at gjeldende forskrift § 1-5 skal videreføres i den nye forskriften. Ordlyden i § 1-5 sikter til «*enhver*» mens høringsforslaget § 4 gjelder overfor «*personer som ikke har lovlig opphold*». Dette bør klargjøres.

Til § 1 Personer som ikke har bopel i riket

Første ledd:

Fylkesmannen i Oppland ser et behov for en nærmere avklaring av hva som ligger i kravet om *bopel* i Norge, og ser det vil være en fordel at dette beskrives nærmere i rundskrivet.

Andre ledd:

Høringsnotatet punkt 2.1 på side 3 sier at man i akutsituasjoner har rett på nødvendig hjelp mens vedkommende ordner andre løsninger. I selve forskriften er det kun nevnt en løsning; *bistand fra hjemlandet*. Dersom andre løsninger er tenkt, bør dette komme frem i rundskriv, og forskriftens ordlyd bør endres.

«*Hjelp gis inntil vedkommende kan få bistand fra hjemlandet*» - Fylkesmannen i Oppland ser at det med denne ordlyden kan oppstå tilfeller hvor det kan bli vanskelig å anslå hvor lang tid det vil ta i det enkelte tilfelle, og vi mener at det vil være enklere for de som skal praktisere bestemmelsene at ordlyden endres til «*hjelpen gis inntil vedkommende kan forventes å få hjelp/bistand fra hjemlandet*».

Tredje ledd: Departementet oppfordres til å tydeliggjøre rettighetene i forhold til EØS- og Nordiske borgere i forskriften. Dette med bakgrunn i at det ofte er vanskelig å avklare rettighetene til disse borgerne.

Til § 2 Personer som har tilbud om statlig innkvartering

Bestemmelsen har endret ordlyd og struktur.

Fylkesmannen i Oppland mener at begrepet *statlig innkvartering* bør konkretiseres nærmere.

Første ledd:

Det er uklart hva menes med «*individuelle tjenester*». Dette bør konkretiseres.

Andre ledd:

Høringsnotatet sier ikke noe om hva som menes med «*Vise søker tilbake*». I tillegg vil det være hensiktsmessig å vite hvilke rettigheter man har inntil det er mulig å få vedkommende tilbake til statlig mottak. Dette bør tydeliggjøres i bestemmelsen.

Til § 4 Personer som ikke har lovlig opphold i riket

Personer som ikke har lovlig opphold i Norge har i utgangspunktet ikke krav på individuelle tjenester etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsordningen, med unntak av opplysning, råd og veiledning.

Iht. § 4 andre ledd har en person i nødsituasjon og som ikke kan ha omsorg for seg selv, og vedkommende ikke et statlig tilbud om innkvartering, rett til økonomisk stønad og hjelp til å finne et midlertidig botilbud. Hjelpen gis inntil vedkommende i praksis vil kunne forlate Norge, jf. femte ledd.

Det fremgår dermed av høringsnotatet til § 4 andre ledd at personer uten lovlig opphold som er dømt til tvungent psykisk helsevern har rett til hjelp i en nødsituasjon, og at dette innebærer at de kan få nødvendig hjelp en kort tid. Fylkesmannen i Oppland kan ikke se at bestemmelsen er dekkende for denne gruppen, da tvungent psykisk helsevern over tid vanskelig kan defineres som en nødsituasjon. Ansvarsfordelingen mellom stat og kommune når det gjelder denne gruppen bør utredes nærmere.

Kapittel 2. Kvalifiseringsprogrammet

I prosjektperioden til kvalifiseringsprogrammet ble det høstet en del erfaringer fra praksisfeltet. Disse erfaringene synes lite ivaretatt i høringsnotatet og forskriften. Målgruppen for programmet har også blitt noe utydelig. Fylkesmannen i Oppland mener at dette bør tydeliggjøres i forskriften

Til § 7 Kvalifiseringsprogrammets innhold

Første ledd:

Det anses uheldig ikke å ta i bruk den samme betydningen av arbeidsrettede tiltak som forskrift til Arbeidsmarkedsloven (forskrift av 11. desember 2008 nr. 1320 om arbeidsretta tiltak mv.). Mange av dem som er i målgruppen til KVP mangler kvalifikasjoner som arbeidsmarkedet etterspør. Det vil derfor være viktig at det i forskriften også legges vekt på at man kan kvalifisere seg til arbeidsmarkedet gjennom kurs, utdanning, fagbrev og lignende.

Kvalifisering som ikke har noe innhold av ren "arbeidstrening", vil dermed kunne bli avslått av Nav lokalt. Det er viktig i denne sammenheng å se på målgruppen for programmet, de svakeste i samfunnet.

I lovens § 30 står det blant annet at programmet kan innholde andre tiltak som kan være med på å støtte opp under og forberede overgang til arbeid. Med dette menes opplæringstiltak, motivasjonstrening, mestringstrening og lignende. Dette er ikke tatt med inn i forskriften og det kan da tolkes som om det ikke lenger skal være en del av programmet. Departementet skriver i sine kommentarer at dette skal være med, men det bør presiseres i forskriften.

Fjerde ledd:

Det bør komme frem av bestemmelsen at evalueringene skal være en del av den kontinuerlige oppfølgingen.

Til § 8 Kvalifiseringsprogrammets varighet

Fylkesmannen i Oppland ser et klart behov for en nærmere konkretisering av begrepene varighet/forlengelse.

Tredje ledd:

Ordlyden i bestemmelsen bør endres. Kvalifiseringsprogrammet fastsettes etter arbeidsevnevurdering/behov og ikke etter tiltak.

I kommentarene til § 8 sier Departementet *"Lar man bare vedtaket løpe uten at deltakeren har utbytte av programmet, vil konsekvensen kunne bli at deltakeren mister muligheten for å kunne fullføre programmet på et senere og bedre egnet tidspunkt."* Fylkesmannen i Oppland mener at en deltaker kan klage i forhold til § 29 i loven, hvis de har hatt et "tomt" program.

Kapittel 3. Kvalifiseringsstønad

Til § 9 Barnetillegg

Første ledd:

Fylkesmannen i Oppland ser det som uheldig at det står kronebeløp i forskrift og mener at dette bør endres. Med tanke på satsningen i forhold til fattigdomsbekjempelse bør kronebeløpet her være høyere enn det som utbetales i barnetillegg ved arbeidsavklaringspenger.